

«...սացառնելով զորութիւն մէկն, (ա λειψή-
 τας, ակեղաւոր, դառնիկ եւն.) Իսարգմանչին հա-
 մար բաւական էր որ նոյն յուսերէն բառն ընդաւ-
 ներութիւն անցնող մէկ է և անձնաւ (մանաւմա՛)
 բային, առանց յառաւիժ նշանակութեան միտ գնել
 ուղեւն:» — Տող 334 «Բարեւ զի դուք ի մէջը որտե՛
 հմաննէ՛ս ճառադարձութիւնաւոր արեգականն ծա-
 գակ շնչանցանէ, եւս, այսինքն՝ շարժման, իւր-
 ծանման որտե՛ (ὁμώτητα καρδίας, իւր ծմտոյն
 է՝ հմանութիւն, հաւմ բլլաւ, բայց նաեւ՝ ան-
 դթութիւն, առանձնութիւն, կործարութիւն, եւն.)
 Բայց նոյնն անիւն ուրիշներն ալ:» — Տող 408
 «Առաւելով զմեզ երկիրդ, որուն իմաստն է՝
 «երկիրդ արեւելիկ զմեզ» (այնք) օծօստաւն
 ծէ տն անարտիւն քօթք) Եւսարեւն օծօստաւն
 նշանակէ՛ ճարման բառն, արեւելիկ օծօստաւն
 ճարման բառն, ճարման պահաւորութիւնն առեւ
 քարտեւել եւ յարեւել, աւստի «առաւել», Սեփ-
 ճայը արեւել է ամէն անգ «աւազակն» փոխադրած
 է, նաեւ ար բարձրիկն անշարժար եր, ինչպէս ար-
 դէն կը գտնենք ուրիշ յուսերաններու քով ալ:»
 — Տող 584 «Իսկ եթէ կը անիւրի միտս արարածս
 եւ հագի ուր (Օր. «արբեր» առ ի բնաւ բն, ի
 այսինքն՝ «բ միւսանման խորհրդ» (εἰς ἀνάπυτον
 λόγον.) բայեւն անάπυτον է անուրի:» «Բնաւ»,
 քովի, բայց նաեւ միւսանման, պարզարարութիւն
 եւսայն:»

Առնք անթիւ եւս, որոնց մէջ կոյ մեծ քա-
 նակութիւն մ'ալ որոնք հայտն մ'անհամարալի
 պիտի մնան առանց յուսերէն բնագրին համեմա-
 րութեան: Եւսարդ մը կոյ քաւարիմաց թարգմա-
 նութեանց, նորաբան փոխադրութեան եւ նախն-
 աներն, մասամբ անիւն որ հայ թարգմանն առած է
 նիւթապանութիւն պահել ճառարարն բնագրին բա-
 ցարարութիւնն, մասամբ շփոթեւել բնագրին

Բ. 124: միշտ անգամ արարեւ իշտանները կուստ «Գա-
 րեւն, Հասնի, Ալան», եւն: —
 Հմմտ. նաեւ 358 «Առ լուսնաւ ժամանակին» (—
 μη λαοδουσε τῷ ἡρόν, այսինքն՝ մը յաշտանի ժամանակաց
 է փայլ...) եւ նմաններ: Բայց նոյնպէս ասո շԲ. Բ. 713-4:
 Յ 86ս Ոսկեր. 64Գ. Բ. 4 եւն (ՀԲ. Բ. 104):
 Հմմտ. 1008 կէտ «...սուսն զմեզ զմեզ» (—
 ἀδοστατοῖσι... τὰ σάφην.) 1010 «...սուսն զմեզ փարբիկ
 նաւակն» (τόν ναυκρότην) ընթացիկ եւսայն — անգլ ճա-
 րարչին, որ յուսերանն է «Երբեմն» (ἀντιστάτην,
 հայն անշարժ կորացրած է օծօստաւն) 769 «...սուսն ի առ-
 ցակն եւ նմաններ: Ի բնէ յուսերաններէ Հմմտ. Վիլմարսի
 խօսքը «Միտաւարութիւն միշտ» ք. Վիլմարսի անուրի զ-
 րուրիւնն: (ան շԲ. Ա. 388):

Ա Սեփ. Եւրիշներն ինքեղ արար 741 «Բանիք
 պատմել զպատմանայն միջ (— տն ծնող քոյսն իսարն)
 իմաստն է՝ «պատմանայն քաղաքի, իսրահայր, եւն —
 525-6՝ «Որ զանթիւս քաղաքս իսրահայր, իսրահայր»
 զիւրի Բերսն է Վայր, (— անարգօքսն ծէ տն ան քօթն
 անտ, անթիւ Վիլմարսի ընթացիկ վար արարեւելով...) — 769-71
 «Աւարեւել իսրահայրս ցաւանի աւազակն, հոգեգողն (—
 ψυχολέτης), ապականիչ արտ, իսարայնի անարարութիւն
 (τοῦ σκότους ἐκπαθός, հայարարութիւն, անարարութիւն
 իսրահայր), առաւել միւսանման եւն — 910 «անանելով...
 Էրեւ Վարդ (βαφὴν ὁδοῦ արեւ փարբի) ... անանել Էրե-
 վն Էւրեւն (τῆς βαφῆς τὸν ἐργάτην, արարել Գուրդ) —

իմաստը, միշտ անգամ յառաւիժ անանելներ իր
 պարզ բառեր թարգմանելով: Պիտիւն կարեւոր
 մասին Արիստարխի կարծիքը յիշէն ետքը կը անի
 ընդգործարարել քաղաքանշանութեամբ» (567) «Ո՛ր իս-
 րահայր գիրաւ գոյթանդիւն արեւաց», որմէ հայ մը
 գտարուս կը հարեւարի Պիտիւնայ բառեր: Եւս
 հեղինակը փոխադրական քաղաքանշանութիւն մ'ա-
 ղած է արարեւել, զոր այժմ կը քաղաքանշանը «Ո՛ր
 գիրաւգրութիւն արեւ հասարակութեանը» (ὁ συλ-
 λογισμὸν ἐὺλόισθα κύματα, աւստի syllogisme,
 պատմաւարարութիւն: Արիստարխի իրաւար
 նշանակած էր թէ հայ թարգմանն այս բառը շփո-
 թեր է սύλλογος (անալ) բառին հետ: Արար-
 ար է (669) խօսք «Անշարժութիւն զարդանի նա-
 րիւն արարեւել, որ իմաստն է արեւ մասին՝
 «անաւարար արարեւել» (τὼν ἀνίστα-
 τῶν) որ անպիտ կրնայ միւսանման: Բայց բար-
 բառն անհամարանք է՝ (672) «Եւ արեւանշան
 արարեւել արարեւել» որուն իմաստն է թէ արեւը
 կը արարեւել արարեւել արարեւել, զոր Պիտիւն
 նմանցուցած է «արարեւել» (καὶ τὴν πρὸ σφύ-
 ρον αἰσθάνει τὴν γλῶσσαν) Էւսայն սխալմանք է բուն
 «Եւսար, բառը՝ «Տեւար» թարգմանելով: Ուրիշ
 քաղաքանշանութիւն թարգմանելով ինքեղ ար-
 անի մ'ալ, այսինքն (1113-4)՝ «Ո՛ր հաւանցայն
 զմեծանայն հաւն է ներքոյ յարիկ ծաւառացել
 (Օր. «ժամացցել») զԵւսար ինքեւն, Էւս մը ին-
 քեւն հարեւար, եթէ նաեւ քանիք թէ խօսքն
 Եւսարան մասին է՝ «ժամացցցել» անուրի է՝
 բայց կրնայ միւսանման (ὥρολογεῖν, որմէ արդի ὥρο-
 λογε, «ժամացցց, բառը») բայց «արարեւ իսրահայր»
 նիւթապանն եւ անշարժ փոխադրութիւնն է փիւ. «Էր-
 լի» — ԲԵ անտաւ ան քաղաքանշան սխալմաններ,
 յուսերանութիւններ, նորաբան առանձնից հայ

1046 «Ո՛ր զհեցուցանէ զիս Եւսարեւ ինքեւն, եւ արար
 մարմնն յարեւել ցաւանի է Էրեւն է ան իսրահայր, այսինքն՝
 ընդ արարեւ (պատմել) իրար ի ան լիւրելով: — 1125 «Եւ-
 իսրահայր արարեւել արարեւել» եւն (τῆς μακροθύρου
 τῆς κορώνης): — 1827 «Եւ արարեւ արարեւ, արարեւ
 անանել» արարեւ արարեւ, արարեւ արարեւ, (τὰς ἐπο-
 λους εἰς ἑβραῖον, «արարեւ արարեւ ան ի հոսել, թարգմ.
 Արարեւ արարեւ ընդ արարեւ ինքեւն»

Է Էւսարեւ արարեւ է՝ անարարացած, արարեւ լի-
 ստն. իսկ անիւրիստ բայը առանձնաւ, կրնի պատմանութեան
 թեւս՝ արարեւ արարեւ, արարեւ արարեւ, աւստի Եւս-
 րահայր

Ա Եւսար արարեւ հաւանաւ ինքեւն ինքեւն թարգ-
 մանութեան է՝ «Երեւել» կը թարգմանի արարեւել անգլ,
 ան թար. Եւսար Բուսար, Է. էլ 10:

Յ Եւսար է փոխարարութեան՝ արարեւել տն ար-
 արեւել, որ եթէ նիւթապան ալ թարգմանեւել՝ արարեւ
 արարեւ «ժամացցցել արարեւել արարեւել» կամ նման ինչպէս
 Հարարարիւրիւ կը նշանակէ՝ «Եւսար արարեւել արարեւել
 կրնի բառի իսրահայր» (ան արարեւել), զոր նիւթապան անտ
 բառին յիշեւել է թարգմանելով թեւս անիւրիստին՝ ի հայ
 լիւրեւ, փիւ. անիւրի է Էրեւնի նշանակել կամ արարեւ արարեւ

Է Օրիւրի 855-6 «Եւ արարեւ անիւն արարեւ արարեւ
 (տն արարեւ արարեւ, արարեւ), իսրահայր արարեւ արարեւ
 ինքեւն է՝ անտ (— σπινθηρος μηδὲν πεφωκός) եւ
 արար արարեւ:

բառերնու՝ եւ նմանորդ, աւելորդ է անգամ նշանա-
բանէ՝ սինչապի սոխորանան եւն շառաւիղի յիշելով
միայն սա խորքը (417) «Եւ շահի քանկին հար-
գուհեմանը» (πλουτοπράτης) եւ որը առանձն կա-
մին՝ երէն-իւման (οὐρανοπράτης):

Չէիք կրնար անցնիլ առանց յիշելու այն
երկրային ալ, որ քաղիքի մ'անգամ կը տեսնենք,
մարդկայն անունները թարգմանել իբրեւ պարզ
բառ: Հասա՞ք կը գտնենք ծիշէ սկիզբն (սող 128)
այդպէս՝ «Աստուգը իմն ստիգին թաղաբնութե-
ան յայտարարութեամբ», որ բլլաւն էր «որպէս Աստու-
գոյ աշխատութեամբ» (ճո՝ Ἀστανταξοῦς πό-
νοισι) անիտրիելով Աստուգոյ դրոշմը: Մանկայ ա-
նունակ թարգմանութիւնը կրնայ մեկուսիլ, քանի
որ Պիրիգէոս ալ բառախաղ մ'ըրած էր անով, որ բլլց
բոլորովին զարմանալի է հետեւեալը (սող 691)

«Ալ առա այժմ հասարակութեան նմանութիւն եւ զա-
ւարկերստ հասանցն», թարգմանիչն ինքնին հաս-
կերած չէ թէ ինչ պիտի նշանակէ: Իմաստն է՝ «Ալ
հաւի առաջին աստ ջնդարիւրդն» (Ներսիսեւել), չէ՞
Պարսկ, եւ զաւարկերստ հասանցն կ'են (ἀλλὰ
εἰπέ λοιπὸν τῷ Σταγειρίῃ, Πλάτων). Բառի
Ստագիրտորին եղած է «հասարակ», իսկ Պարսոսն՝
«նմանութիւն»: Աւելիք լաւ օրինակ մը պէտք չկայ

է շառաւիղի յիշեցնող տրիպի: Աճա քաղիքի մ'աւել-
որդան ալ: Յոյ 387 ետմ. մարտի «անտալ բարձրման հաշ-
ից բարձրագոյն քիւ անբարեւոյ յոյ» ταῖς ἀτάκταις
προσβολαῖς τῶν ἑνὲς ἀπ' αὐτῶν «անկող բարձրման հասանցն
եւն, որ ἀτάκτοι կը նշանակէ բառ «անկող», եւ ասի՞
հեղաշէ հայերեն ալ՝ փոխաբերութեամբ՝ ստուգի, աստի
«անտալ», ի շարքի է «անտալ» հոգի անհար է հոգեբե-
րին ձէլը — Յոյ 459 «Մոսիսու անտալ» անտալ զաշէն —
չէ՞ զօգիտ է զաղանկէս տօն օրօնս պիտիք «սա երկուսի
իւրաքանչիւն քերիւղը», ինչքան երեւոյցաւն եւն «մա-
սոս» անտալը՝ Լեւ ձիւն է եւ անտալը հիմաւ — 687 «Եւ
ձիւն եւ շարիւրսն անտալ սօքերէն ճիւղս» (սա սյմպիէն
օժտօղ, սօքերէն հիւստեմ) — 1738 «Եւ բարիք քիւ-
րան» Պարսոս քաղով քիւրիւր, պիտիք՝ Պարսոս յետաք-
րաւով (Πέτρος ὁν πεπλάσμενος, անտալս եւն, կիզեւել
ձիւն): «Անտալեւ», հոյերենին ձիւ այս իմաստով անտալը
է, բլլց թարգման ռաբլ անգար ալ նշանակէ քարծնան
է, փնէն անգամ քար կը գրէ (սող 1339) «որպէս բառա-
դիւրն իմաստաբար թաւեալ», չէ՞ հոյերենը բառ բա-
նաւանդ կամ պուստ, ալ «պիւրն յորիւն» (տօն ակա-
սմատօն) թարգման շառաւիղիներ:

Ե Յաւանական անտալսոս բառի անտ փոքրացնել է
պլանայոս կամ նման բառ մը հմեմ անտան (անիւն անա-
ղիտեւ եւն) շարիւր, բառաւ, փոխաբերաբար՝ «բառա-
գաւել»՝ ասիւն անտալիս ձիւրակ, եւն:

Ե Հմեմ. սող 1394 «Ձիւրակ Մարիշիւն ձիւր բառ
(տօմ Μάνοντος ἑμμανῆς λόγος) կառաւորով ընդդէմ
մերն եւն ձիւն: 1441 «Ձիւս աստալս առ Մարիշիւն
միւնդանութիւն» (քոճ Μάνοντα τὸν μαμνόντα, ընդդէմ մա-
նիւնդանութեան)

Ե Աւանտան միւնդ (թիւնդ կու սող Հրա. «Թարգ-
մանիչն քառասուն անտալս քիւրիւրան ընթերցեալ թաւի
իբր հասարակ բառ», քրա համարիմ ինչեւ սթաճորդիտ
(հասարակութիւն) եւն ակօստն (անտալիտեալ նմանու-
թիւն) Բարիւ անտ մ'առ «Ստալիտալ» քիւրի կիւրիւր,
քուրս Լեւոսն կը գտնենք անտալը. (սոկ սող 544) —
«Պարսկ անտալը ինքնութեամբ» «Ներսիսեւել» թարգմանած

փնտաւ, բլլց կիւրիւր համար աճա արիւր կարգի
օրինակ մ'ալ, պիտիք» (1538—9) «Եւ անտալս
մորենեանց աստ զանալս բառաւանդն թիւն»,
Հայ էր պիտի հասկնար թէ այնչալ բոլորներ կը
բառաբանն ստաբը, որ ի հարկէ Պիրիգէոս ձիւրն
չէր կրնար անցնիլ, Երբ կ'ըսէ «Քուսիւս
փոստ տոս» Ἰπποκράτους (Հէրաք) Ἰπποκρά-
τας), պիտիք՝ Պարսոս (քիւրիւր) բառաւանդն
չէր զաւարկեալ, անտալիւր, ինչպէս Հրապարա-
կիւր լաւ նշանակած է Պարսիսի եւ Հիպոկրատ-
եան «Պարս, կամ Նիւսան (ἀνὰ πᾶσι) հոյստան
դիւրը, թարգմանն անտալիւս (Նիւսան) բառը
կարգաւով աստի մ'անտալարութեամբ քուսիւս
(«չաւանդ») եւ իմաստն ալ արդէն չհասկնալով՝
չէր քիւրիւր թէ ինչ բնէ «Հիպոկրատեան», անտալը:
Երբ գտած է պարզ «Թիւն» քիւրիւր, թիւրով ըն-
թերցողին որ իմաստ մը հանէ անիւն, ի թէ կ'ընայ,
Եւ աստիւր շառաւիղ կ'երեւան աշխատած՝ Հայ
Պիրիգէոս ձիւր թիւրը պարզաւ. Բաղանկիւր եւն
չեղածուստած մեկնաբանութիւններ, որոնք մեծ
մասամբ անշուշտ լուսանցագրութիւններ են՝ այժմ
մարմնայ մէջ մասն, մասամբ թիւրեւս նոյն իսկ
թարգմանիչն իսկ բլլալով:

Ե ճիւղի մասին աւելորդ է երկարաբանել. ար-
դէն նմանութեանց կը ջուրընեն բառաւանդակ
որ մեծ հիւնդանութիւն թարգմանիչ, որ ասկայն
կ'աղարէր այն փամանակ երբ հին գրաւոր հայ լեզուն

անտալը արիւր անտ մ'ալ, ան «Մառ, Մար, Բառաւիղ
Ա, էլ 20 (Նիւսան)»:

Ե Օրինակի համար՝ սող 842 «Մեռնալս աստալս
ձիւրն արիւրն քիւրիւրն» (θῆτον θερων), թարգմանն ան-
տալս քիւրիւր «արիւրան», քարեւն, քիւր, քիւր միւնդ (թիւն
է կամ լուսանակութիւն, հմեմ. 930 «Ո՛ր թիւրեւոյ քիւ-
րան հաստը քարեւ արիւրն» (θέρωνος δίκην) 1204 «Ձիւր
արիւրն (ձիւր, զիւր հոն)», ստալեւ անիւն թիւրն, եւն —
Յոյ 854 «Հարթ զիւրեւ քիւր եւ յարիւն քարեւոյն
(յարի քիւրն Νείλος, «Հեռ» միւնդ (թիւն) յաւեւան է)
Աստ միւնդ թիւրն մաս մ'արդէն Վարդան ալ անտան է
պարսեւ 932 «Աստ անտալ կառաւիղիւն, որ իսկ Վար-
դան է, հարթիւր բերան», թիւրն անիւն Վարդան ալ (սոկ
959 Կոստ) «Կառաւիղիւն թիւրն է, որ իսկ Վարդանայ
հարս բերանի յարիւր աստալն եւն, իսկ յար թիւրիւր է՝
«Աստ թիւն կառաւիղիւն (κατ'ὅπλιν) քաւարեւ ճիւղիւն
թիւն ընդ անտալան, Երբ բառն աստալն մասնից քաւ-
անդ» «Կարս-հայտն կը նշանակէ» Յոյ 983 «Իսկ այժմ
հաւ իմ բառաւորեւ, արած անտն ի Յոյերու, սա կ'ընտրեմ
եւն, նշանակէ Վարդան» «Եւ հմեմ քրաւս կ'ընտրեմ ի մարն
եւն, քիւր յար թիւրիւր լուսն թիւրն անտան մը: Կը գտնենք
քարեւել 1030 «Ո՛ր աստալս քաւար անտալն քիւրիւրն,
որ իսկ թիւրն, անտալս քաւար զաւել... կառաւիղ լիւն», նշա-
նակէ Վարդան «Ասիւն անտալս, որ իսկ թիւրեւոյ, քարեւելս
որ անտալն» եւն Երբն է Մէ... Եւնուրն էր Միւնդն
քիւր թիւրեւոյն «անտալն քիւրիւրն քիւրիւր, լուսանակ
մը յաւանդան է թէ «Կիւրիւր», եւ այժմ աստ յար թիւրիւր
համարեւելով: Վերջապէս նաեւ 977 «Եւ քարեւիկ հիւնդ
(նիւր) քիւրիւրիկ զաւելն իսկ ինչպէս պարսեւն, որ
յարն լուսնի կ'ընտրեւ իսկ (նշանակ արեւելս) եւ թիւր-
քաւան» այժմ «Կիւրիւրիւր» որ քաւ այժմ լուսանակ
միւնդ (թիւն) է միւնդ անտալիւր թիւն թիւրիւր: Վարդան
քիւրն նոյն միւնդ (թիւն) կ'ընտրէ հիւնդ քարեւիկ, որ գտաւ
ի լուսն կիւրիւրիւր զաւելն, մասնէ եւ աս զանտալն
փոխաբան»:

տակաւին բաւական առայդ էր եւ կենդանին՝ Աչքի կը զարնեն յառկապէս այն բազմաթիւ բառապատկերներին, որոնք ընդհանրապէս յաւանդեման համար կազմուած են, որ արդէն լի է ծնածա՛ գարնանածնեթով եւ պայտառնութեանը՝, բայց երբեք չեն նաեւ ըրտըրտել ինքնայատուկ ոճով, եւ ցածրակարգ են միւս յանդերձներու զով: Անտոյր եւ օրինակներ համար (առջ 314) «Ողբէս օր խառնեացի... որ նստալ գորտըս-թեւն ծայրաթիւնին», որուն իմաստը կը հակադրուի միայն յաւանդեման քաղցատուութեանը, «պոյնքը» քուտչեալ անքորոշ, (յտնութեւնը ստակութիւն, չգոգալիսութիւն)՝ «Պաւստըրթիւնըդ այլ իմաստով» թէեւ խառնել չէ, բայց անտոյր է, եւ բառ տրամադր. «Պարս, գորտը» եւս ուրիշ բան կը նշանակէ. — «Ինքերիշխան» կամ՝ «անձեռնակ», բառին տեղ կը գտնուի ուրիշ բացատրութիւն մը՝ (առջ 348) «Եւ արեւը ցեղւոյնքը տեսանէն», («xai ῥηθὲν ἡμῶς αὐτὸ ὁδὸς ὅπου τὸν ᾤλεται, եւ մի ῥηθὲν ἡμῶς ἰδὲν αὐτὸν αὐτὸν ἰδοίμεν») ուստի ճիշդ յաւանդեման համարման կազմուած է. որ տակնը ուրիշ տեղ ոչ կը գտնուի (նուրբ. Եղիշ. Ա, ԺԶ, առջ 241) — Ամէն Տայրերը կը կարգար (առջ 115) «ունի զպնդութիւն լեւաւը», պիտի հասկնար թէ տաւարին վարքը մ'անձեր: Բայց հաս եւ տուրք թարգմանը՝ «վարքը» բառին տարբեր իմաստ առած եւ. («վարք», բայց այլեւայլ նշանակութիւններէն առած.) հոս առեւտրեց մտնել է յոյ՛ր՝ ընդ տօգրաւ ԿԱՆԱԿԵՐՈՒՄ ԵՎ ՆԱԿԵՐՈՒՄ (հօրվանը, ինքնվանը, նոյնը առջ 235 «Կանվան») քիչ ը վերք (առջ 111) նշանակաւ աստեղծութիւնը՝ «Եւթ-լեթըս-թեւն լեւաւը» կը նշանակէ «համալարութիւն» ընթացքը, (շօ սոյնինքա ԿԱՆԱԿԵՐՈՒՄ ԵՎ ՆԱԿԵՐՈՒՄ նոյնպէս ուրիշ տեղեր, զոր որ. առջ 236, — Տոյ 695՝ «գլխաբոլական իկո ուղղէն» (τόνονος ραρ.) իսկ քիչ մ'երաք (154) կը կարգուի «անշարժեցն ողապրաբար-թեւն է իկո», ուր յոյ՛րը (նշանակաւ աստեղծական բառով՝ «անտուրկան անց») (ὁπτακός πόρουσ.) ինչպէս շարադասուիչը կը նշանակէ՝ նոյն πόρουσ (անցք եւն) բառը ուրիշ տեղ թարգմանուած է «սփռելու» (առջ 674, 714) «անց» (առջ 709, 729, 732) եւ վերջինքն ուրիշ «յիկո», Վերջին բառս բուն ուրիշ բան կը նշանակէ («սեւ ՀԻ, Բ, 157.) 266րդ կերտը սխալ է շատ ուրիշները:

214. — Հաստ օրինակներ փառաբար արգելի։ Արհեստներն յե-
 ռուսի՝ 271 "Օգործներ" (ἀγοράσματα) — 274 "Հաշիւուս Հարդր",
 (μίστος) — 841 "Ո՛րհուս զինեալաց փոխ արեւել-
 եւեւ" — 243 "Կեդրառաւորառաւ" (ու, — ζωνουρεσας) Հմմտ.
 184 "Խառարկեալով զգրքս" (սքզմով, 243) 276, 375 եւեւ.
 — 338 "Հարեմարեւելեան" օրհիւս փառաբար գրքի, (εστραπωλων
 . . . ἀρματα θείων) — 386 "Հեղեղեղեալով աստղ. Լաւ-
 ասեթի (Գ օտօքօր, Երուսաղէմ) . . . Ըւրեւելեանց ար-
 քեւէ" (երևելեաց — եղադարձ յաւառ ծնօրուս, երբ արուստեալ
 եւս, գրելեալուք) — 701 "Կոչալ արքեւէ զսեղեղեալ մասուս,
 յերևելեան" (χοχλοειδής εὐρεωμένη) աստղէ գրքուս ար-
 քեւս զի քառասունարդ (καθ' ἐξέστην σφραγισμένη, փարպաւ)
 սահՀեղեղի ի ներքս Խոյզմարեւելեան եւեւ. 920 "Այլ զինեալ
 զիտարուս փուշուս եւ քուս զյալ նիւն ասոր Բնմարգրեւ-
 նիւս" (αὐτοῦἀκάνητα) եւեւ. եւեւ.

Գարնիեայ ըստ ցան աշուշտ սեւա գրուած թիւն է, քան խորհրդանշան։ Օրինակի համար (տող 56) «իմաստան անշնորհաշնորհսն, անկարելի էր բերալ, բայց աշուշտ ուղղելն է «անտարգմանական»։ յաշարանի համեմատ կարգաւոր։ (տող 57) παντογροια, տիեզերագործութիւնն ենէն) 23երէ գիտեր տառադիւ թարգմանելն գրելն է թէ լոկ աշտապարհիւն, երբ արեգակնային համար կ'ըստին (231) «է հասարակաց իրմտարոյնն», քան զՎենետիկ չափանորոյն համեմատ։ Ժամն զի Անտանտիկ օրինակն աւել «ստատաշտատոյնն», որ ապահովապէս ազատաւ է Յայնն է ճրքաբանաց (գործաւոր, շարժել է գործ)։ Գառն թարգմանել չիմիթ էր եր քնիւրցէ (սեռուշ գործաց, գործաւոր) եւ քնիւրցէ «ստատաշ», ենէ) 23եւաւորաց «գծած» եւ «գործ» եւ զիւրորդ հեռ «Անտանտիկ» (պատուով գրուած) չիմիթիւլ եր ցուցնէր որ երկաթաւոր գործաւորներ մ'օրինակաւած են կամ ուղղակի կամ իրենց օրինակն։

Ընդհանրապես խնդրական ընթերցումները չառաքանակաբար են, օրինակի համար բայերը նույն բառին ձեռքի՝ օրոքի գառապան կրնան թարգմանվել չեն բլլալ՝։ Ըստ ամեն խնդրական կոչ նաև բազմազան կանգնեցված բառերն են՝ մեջ, մասնիցի Պիսիսի գետի թարգմանությունները իսր ամեն հիլլեանբար՝ նույնիսկ և միջարևելահայկերեն հանդերձ առայդ ու կենդանի հայ լեզու. զի դր ցուցին, առաստաղ թե՛ամբ անը ընտիր բացառությունները, ցանցաստան բառեր և նմանակ, շարժ մ'ալ բարձրովն նորո

ՆԱԿԵ 278 «Խորանիւղ ետանդի» (Վճարւած
 թօքօքսը քորքուել է իջելի) անտօր է՝ «Եանտիւնի»
 բայէ մ'ալ չեմ - 687 «Դարախառ թի՛նս անդգնէ հի-
 սայ» (խնէլ, ինքնէ, շէտէ) ևստի «ՏՆՈՒՆ Եւ մ'ը-
 չայրելիք անտնիւն է, բայց թերեւս կորչուցէ» և «Հնայն»
 («Հնայն»-ը) երկուքսոր թէ՛ Ս և Է, Դ քիչ տարբեր իրենց շի-
 թութիւն - 1808 Ի չօղջիքն բռնուի ոչ ծանր, ասիկնիւն
 ...բռնուի ոչ...ծանրանիւն, և շատ արհիւրէն: Ստալիկ
 թաղաքիցը դրան թ' արդի ուլ յաւաքան ըլլալ 1095
 «Ի՞նչով թնջիւն», 1150 «Ինչեղիքն», 1195 «Ինչի՞նչ
 ևսնի» (սօնալից Եփրատ, արդի ստաղիպնի՝ Ինքն) 1468
 «Իրեւն Եւ զորս ինչեղիքն» (զատանել է) ևս
 բնէն: Հմմտ. շաւե ձեւեր՝ 274 «Կապտանանս գնիւն
 անտնիւն» 285 «Գաղաթիւնիւն չգրտուի իջաւ
 ցաւի», (իջնալ չգրտուի թմուլ ևստն: յաւաքանի
 1639) և. Կովսէփ Տառ զՏառ Համբար, 1651 «Թէ քրտա-
 թեմաք Խալիլ անտնիւն քորք, ևս ծնւ:

Ի ինչպիսի յուսմամբս թիւիչս և իրթմամբս թիւիչս
 նշխարս ասուիչ շատ աստուծո՛ւն, ասիւրեաց րդ գտաւից և ընդ
 արաբացիներն ընդարեւ թիւիչս օրհնալի՛, Հմմտ, ի վիթի ալիթի՛ն
 901Է՝ 381՝ «Ըստմամբիդ արաբ, թիւիչն ի խորաց գնալս. և .
 899 Է՝ Բոս ասու ալիք . «սահրէն յինչ յայտարարեմ ասկանալս .
 և 658՝ Թուսմարգանն զնետն իմիւն՝ զար օրհնալս .
 Հմմտ, 666՝ «Գաիթիւն ի վերս նետիս թափեցիւ, և (նից)
 թողից արոնու՞մեղէս .» 485՝ «Հնիւնից անդամաց խաւս
 շարաբուրս .» 661՝ «Թուսլուցանցի զպէսն ի ԵՄԼ՝ արաբ
 իշտալոս լինի ի օթից գործարանի», (նշն) Փնլուն, Նիւսաքի
 ևս, ևս ԶԲ, Ը, 1108 .» 780՝ «Իշտալի թուեցաւ, ի խաւս
 Եսանի ձեռքովս, և 717Է .» 898՝ ի գաղ զվարժմանս, (Հմմտ)
 ԵՄԼ, ԼԻԳ, 22՝ «Երբքս զվնիւն,» 927 ևս՝ «սահրէնցս,
 (նշուրգրական)» 990՝ «ժողաւորս Իբրեւ, (սոյիցի)» 1065
 ևս Բնիւնի գնալ յարեւելս .» 1228՝ «Իբրեւ զհագ խորանիս .»

բառերու եւ բառակազմութեանց, որոնց դռնէ տանք ապահով լինել: Ահա քանի մ'որոշակի: Յոյ 241 արեգական համար կ'ըսուի թէ «Չալիարճ'ի շէղիքն իւրամ' փոփոխէր» (յոյնն է *καταφλέγειν* այլիւ, *սուշերէլ*.) որ բուն Տոց քով՝ լափել, ծախել սպառել իմաստով կը գործածուի, բայց յաւարասից քով («Ա. Որո, Պիւս») նշնակէ բոցակիցել իմաստով. (սեւ ՀՐ, Բ. 926.) Ապէ տառն է Լամբրոնացի, տես ի՞նչ մ'եղբոր — 8ւնչառ բայց նշնակէ հին բնաբ բառ է (սոյ 345)՝ «սանգարունն առաքեցեց եւ իսկիցն (վենետ. «խանգարում») զտեղի տնայնիցն, այսինքն՝ տնաւարանը շփեցեց. (*ταράσσει τὴν θέαν*)» ոչին բառն ունին Աւագը եւ Ունիւր. (սեւ ՀՐ, Ա. 986.) — Ընդհանրապէս շատ խնդրակալ է (սոյ 437)՝ «գտածարս ձեռնադարաց քաղաքի», ուր յոյնն է՝ *τόμους δὲ σαθροὶ (շնէ, եղանակ)* Հրատարակիչը կ'առաջարկէ կարգաւ «խորիւրդ», որ կարելն է, ինչպէս նաեւ նմանակ «խորիւրդ», երկուքն ալ հին բառեր. (սեւ ՀՐ, Ա. 931.) — Շատ խնդրական է յաշարը խոցը (սոյ 480)՝ «Չոր սէ ինքնաթիւ իսկականապէս սուղանք, այլ կենդանոցս քիւնքն փշտակեց ինքն», և Հրատարակիչն իրաւամբ կը նշանակէ որ «չխախտ, աղաւաղութիւն մ'ըլլաւ», եւ ինքը կ'առաջարկէ կարգաւ «յեղաթիւր կամ՝ ինքնիւր», իբր՝ արկածախնդր. (յոյնն՝ *ἀπεινιγραὶ τοῦ βίου περιστασεις* թշուառ արկածք կենցաղ.) Եւր ձեռագրի մը պէտք կայ ուղղելու համար այս տեղը իսկ բուն «խեղագրութեան» որ նշնակէ խնդրական է, ուրիշ տեղեր ալ կրկնուած է «խեղանք» (անցնալը)՝ Անշուշտ մտնելու եւ Հրատարակիչն հետ իբր «խեղանք»-ը, եւ «խեղանք»-ը, կրկին բայի ձեւեր՝ ինքն (գտածան խնցեմութիւններ, խեղի) բառէն, զոր ունին Վանական եւ Վարդան ալ. (սեւ ՀՐ, Ա. 942.) Եւր չըբ մարգարտի իւրայ է, «զոր ալ խեղարացուցին հեղական ծիսակը» (οὗς οὐκ ἀπαστραύσαν ἰνδίκαι σάλοι.) Ընտիր թարգմանիչ մը Ոսկերեանի (Մեկն.

աւանդութիւն) — 1535 «Իսկ եղեւնափոխի ցոր շերէ, եւնի Դարձեւ» 534 «Եւ ոչ արձանալ ճշդաւ կարկուտն ցոր» (տեքստ.) հմտ. 1119 «Էրեւթիւնն արեւ հուպն (փոխուած) հրով ի հոյս զերեգմանի մեղեմալ զերեւ» (տեքստ.) աւանդութեան, սեւ ՀՐ, Բ. 296.) — 564 «Իսկ ձեռնադարձութեան ի վերայ հասեալ իւրաքանչեւ ի ներքս եւնի. (սեւ ՀՐ, Ա. 794.) — 1102-3 քորհասաք «Գերէն իմաստութեամբ զգալաւորութեան (տօս քոչաք) արժամ յիւրեանց ինքնալն փոխել (նո տօրօւս) ամբողջ», եւնի — 1425-6 «Փնէ կամեմալ զինէ առն եւ առն հարկանել (սօքնա քիչէս արեւի զտեղ, պորտաբորք)՝ ցիպանէ. ձեռնանն արեւի, ինքն փոյս զիսե շիւրիւր», (նշ) ու տօրօւս, եւ լուծանէ փոյս, եւնի. հմտ. քիչ մը վերը 1431 փոխարեւութեամբ՝ «ի բաց հանելով զառն շիւրիւր», (նո սօքնա տօր քորոքնիւր) եւ 1439 «Պարեւ զառն (նո սօքնա քիչէս)՝ իսկ ոչ եւն լուծել, եւնի ինչպէս կը տեսնուի՝ անէն առն որչ ձեռն ի կերպս յ'առն, բառ մը՝ իբր պորտաբորք, քիւնքն փոխելու իմաստով. Բայց «առն», փորձուլն է եւ նշն է «առն», (սեպ) բառն հետ առ Սգաթի. Յիշատակը Բորիսիւր եւն. (սեւ նաեւ ՀՐ.)

1 հմտ. 483 «Թեթեւագիր, ասկայն ինքնաշուլ»

(սկիւն *ἀποκαθότους* ձուսն խորշոյնաւ գլխովին)

Եւ) թարգմանած է «Հուր զոտի հայէ եւ զիւս ինքնաշուլ» (սեւ ՀՐ, Ա. 941.) խեղորի անշ բուն հոյս բառն է «ինքն», — 267ք գիտեր ինչպէս ուղղելու է (սոյ 491)՝ «Զիւր արշաւ, կարմիր, իբրեւ զնարկի փառեալ» յաւարանն է տօրօւս (պիսակախոյս, խոյսարդէտ) — Տոյ 504 «Եւնի ինքն զորէն ուսուցիչ», յաւարանն է ինքն ծննդէն սոսորդք ծնածսն, «այսինքն» Եւ իւրաք (մտարկել, խարաղանել) զիւր թշուառութեամբ իբրեւ ուսուցիչ: «Դարս կարծեւ թէ է «ինքն» էր թարգմանիչն դրածը. բայց «ինքն»-ը, կրկին շատ լաւ ըլլալ. նշն բառը՝ թէ եւ անգամ մը միայն՝ կը գտնենք գործածուած՝ Եւս. Եկի. Պամ. (Ձ, խր, ապ. վենետ. 503) «Եւս նա ջուպ մը մեծ եւ եհար ինքն գործակիչն եւ զանազան նորս եւ անդէն ուսուցիչ» (սեւ նաեւ ՀՐ, Բ. 427.) ինչպէս կը տեսնուի՝ իմաստի փոքրիկ տարբերութիւն մը կայ. Եւսերայ քով՝ «ինքն» հարկանելն է ճշդէ մեր արդի լեզուի «Դարս», Պարիսի քով՝ «ինքն» — Տոյ 970. «Անայն երկուք գողայ ի բառայ», ինչն երկեցուցան փախուցանէ զիւր» (օժտօր քով ծնողն տօրօս եւնի)՝ «Կերէն ընդհարապէս բայ է՝ ինքն, հոս իբրեւ խոյթիւ ձեռագրեմ (օժտօս, oestrus շառնաճաճ.) եւ ճշդ այս իմաստով կը գրէ Կալիսթենէն «Զխաղանակն եւ ինքն» (ՀՐ, Ա. 1104 կը համարի փոխառեալ յոյն բառ՝ *κυναιός*.) — Տոյ 1240 «Ի ներքուս կուսէ Էլլանալ ամբարն» (*ἀμβλύναει πόρους, կուսէ անցից*)՝ «Ամբարն, իբր անցը տեսնէր արդէն, եւ այլեւայլ ձեւերով ալ կ'երեւայ. (714 «ամբարն», 694 «ամբարն») իսկ «ըլլանալ» սովորաբար առջը համար կը գործածուի (բթեւայ, առատանալ, եւն, սեւ ՀՐ, Ա. 492.) Պարիսի քով ուրիշ տեղ մ'ալ կը կարդանք (սոյ 1525)՝ «Եւ այլ քոր զանթիւն իւրաքանչեւ» (տօս չարանուս... *ἀμβλύναει*.) — Անտօր բառ է (սոյ 1531)՝ «Անտօր խալանէ զարեւմաթիւն ինքնաշուլ», զոր Հրատարակիչը կը համարի «ապ ինչ գունաւոր կապ», եւ յատկապէս Հայիս՝ Նշանակութեամբ գործածուած: Եւնի է ըրցել ծնածսն *αἵματό-πυρσόν χύσιν* (խալանէ գեղձն զարեւմաթիւն ինքնաշուլ)՝ *βαλλός* է հոգալորան, գեղձն. *πηλός* կուս — Տոյ 1635 «Պարանալ ճշդաւ նուրը ձեռնալ լար», նաեւ համար, Հրատարակիչը կ'առաջարկէ ընթերցանել «պորտալ ճշդ» («պորտալ» եւ «վն» թարգմանիչ) յաւարանն է՝ նշն փոքր ծնողն (պորտալ լար զառն)՝ ուսուր ասով հայն նշն նշն յոյն լարն բառն զիմաց կրկին համարիչ դրած ըլլալ՝ Զիւրք եւ ինչ՝ բառական է այսպիսին ալ, Պարիսի քով ըմբարանն մեղաբանութեան ուսուցիչութիւնը ըլլալով մեր նպատակը:

Պարիսի քով հայ թարգմանիչն լեզուն իրիտ յաւարանն է, ինչպէս տեսնել, բայց նաեւ տալանէ կենդանի եւ առայգ գիտար լեզու մը: Կերս ապառախլ քոր բաղմանի կը իմանական բառեր եւ եղանք:

1 «Բառ» մեզ լուսապնէ կ'երեւայ. յոյնն է *ἔκτος* սեւթօմատիա տօմուս, զոր Հրա. կը համարէ «սակ իւ իւրաքան», ինչպէս կը նշանակեն արեւմաթիւ բարդ բառի անշատ մասերը: Թարգմանն անշուլ ալ իրի բառ մը տեսնել եր հոս:

